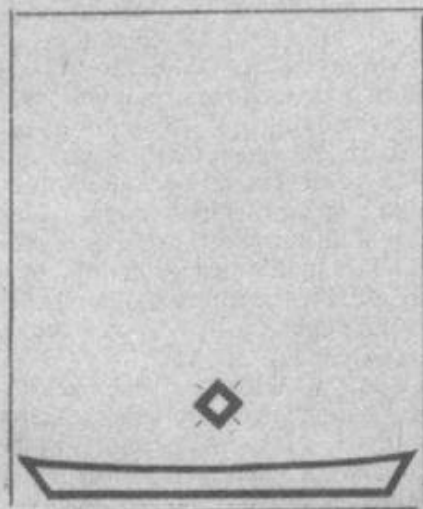

Piebilde

Annas Mauliņas rakstam par trimdas grāmatām

No Valsts bibliotēkas darbinieces Annas Mauliņas raksta «Trimdas literatūras ērkšķainais mājupceļš» («LJ» 27. marta numurā) jāsecina, ka paši lielākie šķēršļi šīs literatūras daļas mājupnācienam meklējami Latvijas Kultūras fonda darbībā. Lasi un brīnies: Drošības komiteja, LKP CK, Latvijas Kultūras fonds... Neapšaubot šā piegājiena oriģinalitāti, nevaru tomēr izprast, vai tā ir izcila tuvredzība vai demagoģija. Raksta pirmajā daļā minētie fakti par tā sauktajiem specfondiem, pasta sūtījumu konfiskācijām utt., u.t.jpr. ir patiesi un vedina rakstītājam uzticēties. Un, uzticību ieguvusi, autore trimdas literatūras izsaimniekotājiem piedēd ro arī Latvijas Kultūras fondu, organizāciju, kam neapšaubāmi pieder iniciatīva trimdas grāmatu mājupceļa organizēšanā un kas pagaidām šajā darbā ieguldījuši vislielākos pūliņus.

Neuzskatot par vajadzīgu diskutēt par Annas Mauliņas raksta šķidrumu, aprobežosim ar dažiem apsvērumiem, lai apmierinātu redakcijas piebildē izteiktos vaicājumus.

Rakstā sajauktas divas būtiski atšķirīgas lietas — ārzemēs saziedoto (respektīvi, lietotu) grāmatu pārvešana uz Latviju un jaunu, ārzemēs ražotu grāmatu

realizēšana Latvijā. Grāmatu privatizēšana, ko Anna Mauliņa inkriminē Kultūras fondam, attiecas uz Stokholmas apgāda «Daugava» izdevumiem, kas Latvijā nogādāti pēc divpusējas norunas un saskaņā ar to arī realizēti. Domāju, ka attīstīt komerciju ar ārzemju firmām ir viens no mūsu svarīgajiem uzdevumiem, ko līdz šim diemžēl vāji esam īstenojuši.

Otrkārt, nevaru piekrist Annas Mauliņas apgalvojumam, ka «pie tautas» trimdas grāmatas nonāks vienīgi tad, ja atradīsies bibliotēkā. Taisni otrādi, koncentrāciju vienā vai nedaudzās vietās uzskatu par bīstamu. Vismaz pagaidām, kamēr pastāv draudi, ka arī bibliotēkas «apsargāt» var ierasties izpletnlēcēji, ar saviem speczābakiem pastāvošajās cilvēktiesību izpratnēs ienesot pazīstamas korektīvas. Kur ir garants, ka bibliotēku darbinieces šādā gadījumā atkal nebūs spiestas šīs grāmatas nest uz dedzinātavu, kā tas notika vēl nesen?

Un beidzot. Kā Kultūras fonda prezidija loceklis nevaru neatgādināt, ka Latvijas Kultūras fonds, cik man zināms, ir brīvprātīga, liberāla organizācija, kas darbojas uz demokrātiskiem pamatiem un savus pakalpojumus nevienam neuzspiež. Un vairumā gadījumu, aicināta uz sadarbību, neatsaka, taču savas tiesības darboties neatkarīgi un patstāvīgi neļauj apšaubīt.

Bīdīšana uz monopolizāciju, diktējot, kas kādam jādara vai nav jādara, neskan pārliecinoši. Tāpat kā mēģinājumi uzdoties par vienīgo tautas interešu izpratēju un aizstāvi. Pieņemu, ka minētajā rakstā izteiktie īpatnējie uzskati ir Annas Mauliņas personiskie un kā tādi arī paliek uz viņas sirdsapziņas.

Patiesā cieņā
ZIGMUNDS SKUJINS,
arī personiski